

PIELIKUMS Nr.3**SAGLABĀJAMO KOKU VISPĀRĒJAS AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS**

Saglabājamo koku dzīvotspēja ir cieši saistīta ar koka aizsardzības pasākumu ievērošanu būvniecības vai demontāžas darbu laikā. Pastāv būvniecības procesa radīta kaitējuma risks – augsnes sablīvēšana ar smago traktortehniku, rakšanas darbi sakņu zonā u.c. Tādēļ, lai nenodarītu kaitējumu saglabājamiem kokiem, ievērot šādas rekomendācijas koku saglabāšanai būvniecības un demontāžas darbu laikā:

- 1) Pirms būvniecības darbu uzsākšanas visiem kokiem, kas ir būvdarbu zonā, jāapliek speciālu aizsardzības vairogu montāža 3-4m augstumā. Izvietojot vairogus jāievēro sekojoša darbu secība: - vispirms ap koku spirālveidā novieto gofrēto drenāžas cauruli (diametrs 60 – 80 mm) vai analogu. Tādējādi tiek nodrošināta amortizācija pret sitieniem. - pēc tam cauruli pa perimetru nosedz ar dēļiem vai analogu materiālu; - abas kārtas vismaz 2 vietās savēl kopā ar stiepli vai analogu materiālu;

- 2) Lai netiktu traumēti un aplauzti saglabājamo koku vainagi, pirms būvniecības uzsākšanas ir nepieciešama vainagu sakopšana un apzāģēšana;
- 3) Jānodrošina tādas būvbedres sienu stiprināšanas metodes, kas nepieļauj augsnes eroziju saglabājamo koku sakņu zonā saglabājamiem kokiem;
- 4) Pēc būvdarbu pabeigšanas obligāti jāparedz koku vainagu sakopšana. Pēc būvniecības nereti paliek aizlauzti zari, kas ir jāapkopj, tāpat var mainīties nepieciešamais vainaga pacelšanas augstums. Turpmāk kokus ieteicams kopt vienu reizi piecos līdz desmit gados. Koku vainagu sakopšanas darbus uzticēt sertificētiem kokkopjiem – arboristiem. Koku kopšanu veic izmantojot virvju kāpšanas sistēmas, nevis mobilo pacelāju;
- 5) Koku stumbrus aizliegts apbērt ar zemi. Būvniecības dēļ augstuma atzīmes vertikālās izmaiņas salīdzinājumā ar esošo nedrīkst pārsniegt 10 cm. Ja augstuma izmaiņas ir lielākas par 10 cm, būvprojektā jāizdara izmaiņas paredzot īpašus pasākumus (palisādes vai iedobes izbūvi utaml), kas nodrošinātu koka augšanu;
- 6) Ja rakšana jāveic tuvu īpaši saudzējama koka stumbram, ar gaisa lāpstu (airspade) atrok un noskaidro galveno sakņu virzienu un saknes, kuras nedrīkst pārcirst;
- 7) Rakšanas darbus koku sakņu zonā (minimālais attālums 75 cm no koka stumbra), kur sakņu diametrs pārsniedz 1 cm, atļauts veikt tikai ar lāpstu;
- 8) Ja sakņu diametrs nepārsniedz 1 cm, rakšanas darbus var veikt ar mazu traktortehniku, ja tiek nodrošināta sakņu saudzēšana (saknes pirms tam tiek atgrieztas, netiek sarautas);
- 9) Atraktās saknes nozāgē perpendikulāri ar rokas zāģi, lai bojājuma laukums būtu pēc iespējas mazāks;
- 10) Ja būvdarbu dēļ koku saknes jāsaīsina tuvu stumbram, jāpārlicinās, vai koks ir stabils un nedraud izgāzties apcirsto sakņu dēļ un iespējams jāparedz papildus sakņu nostiprināšanas pasākumi (sakņu kamola noenkurošana);
- 11) Koku sakņu zonā aizliegts kraut un uzglabāt būvmateriālus, būvgružus, braukt ar tehniku. Vietās, kur kustības organizēšana neļauj nebradāt un/vai nebraukāt pāri saglabājamo koku saknēm, ierīko koka vai metāla (atkarībā no slodzes) pagaidu laipas.
- 12) Nedrīkst pieļaut atrakto sakņu iekalšanu. Sausā laikā saknes mitrina un piesedz (piem., ar džutas maisiem utaml) vai arī jānodrošina laistīšana (20 – 30 l uz koku);
- 13) Lai kompensētu rakšanas darbu rezultātā radīto sakņu zudumu un nodrošinātu sakņu sistēmas atjaunošanos, kokiem nepieciešama papildus mēslošana ar kompostu, ko iepilda ap saknēm izraktajā tranšējā. (Atraktās saknes apber ar minerālvielām un bioloģiski aktīvām vielām bagātu augsni). Nepieciešamības gadījumā, ņemot vērā augšanas apstākļus konkrētajā vietā, apdobe koka sakņu zonā noklājama ar mulču (15 cm biezā kārtā) tā, lai mulča tieši nesaskartos ar koka stumbru;
- 14) Ja būvdarbu (rakšanas darbu) dēļ paredzēta sakņu apjoma samazināšana, iepriekš veicama vainaga apjoma samazināšana, apzāģēšana;